

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามุกดาหาร

The 21st- Century School Administrators' Skills: Affecting Effectiveness of
Schools under Mukdahan Primary Educational Service Area Office

สุพัตรา ผลประสาต¹ เอกลักษณ์ เพียสา² พรเทพ เสถียรนพเก้า³

Supattra Phonprasat, Akkaluck Pheasa, Pornthep Steannoppakao

บทคัดย่อ (Abstract)

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 2) ศึกษาประสิทธิผลของโรงเรียน 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียน 4) ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนและ 5) ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนและครู จำนวน 327 คน ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ประสิทธิผลของโรงเรียน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียนมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 4) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 78.00 และ 5) แนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะการทำงานเป็นทีม

คำสำคัญ (Keywords) : ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา; ศตวรรษที่21; ประสิทธิผลโรงเรียน

Received: 2023-06-27 Revised: 2023-07-05 Accepted: 2023-07-06

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Student Master of Education Program, Department of Education Administration and Development, Sakonnakhon Rajabhat University. E-mail: supattraaa.msp@gmail.com

² อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Advisor Department of Education Administration and Development, Sakonnakhon Rajabhat University. E-mail: akkaluckpheasa@gmail.com

³ อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร Advisor Department of Education Administration and Development, Sakonnakhon Rajabhat University. E-mail: Pornthep@snru.ac.th

Abstract

The purpose of this research were: 1) to study the level of the 21st century school administrators' skills; 2) to study the level of effectiveness of schools; 3) to study the relationship between the school administrator's skill in 21st century and effectiveness of schools; 4) to study a predictive equation of the 21st century school administrators skills affecting effectiveness of the schools; and 5) to study the guidelines for improving the 21st century school administrators' skills affecting effectiveness of schools under Mukdahan primary educational service area. The samples of this study were school administrators and teachers 327 persons, selected by multi-stage sampling. The instrument for data collection was a rating scale questionnaire. The statistical instruments used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, correlation coefficient of Pearson, and stepwise multiple regression analysis.

The findings were as the followings. 1) The level of the 21st century school administrators' skills was at a high level both in whole aspects and each aspect. 2) The level of effectiveness of schools was at a high level both in whole aspects and each aspect. 3) The relationship between the 21st century school administrators' skills and effectiveness of schools showed a positive correlation at a high level, statistical significance of the .01 level. 4) The school administrators' skills in 21st century were able to predict the effectiveness of schools at a statistical significance of the .01 level, with a predictive power of 78.00. Also, 5) The guidelines for developing the school administrator's skill in 21st century affecting effectiveness of schools involved three aspects: communication skills digital technology skills and teamwork skills.

Keywords: The 21st century; school administrators' skills; school effectiveness

บทนำ (Introduction)

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลัก ในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพสามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560: 1) ซึ่งเป็นโจทย์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่จะนำไปสู่การวางแผนการขับเคลื่อนสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 จึงทำให้บทบาทของผู้นำเพิ่มความซับซ้อนและมีความสำคัญยิ่งขึ้น (แพรวดาว สนองฝัน, 2557: 44) สภาพทางการศึกษาและบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปเช่นนี้จะต้องอาศัยผู้บริหารที่มี “ทักษะ” ของผู้บริหารที่หลากหลายสอดคล้องกับสภาพที่เกิดขึ้นจึงจะเอื้ออำนวยต่อการบริหารงานและพัฒนาศึกษา ซึ่งจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความราบรื่นและบรรลุผลตามที่ต้องการได้ดังนั้นการมีทักษะของผู้บริหารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้ผู้บริหารสามารถปฏิบัติภารกิจในตำแหน่งที่ตนดำรงอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (จันทร์เพ็ญ ธนฤกษ์, 2555: 2)

ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนเป็นลักษณะของความสามารถของโรงเรียนในการทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ โดยเฉพาะในสมัยยุคโลกาภิวัตน์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา ความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนจะเกิดขึ้นได้ก็ต่อเมื่อโรงเรียนสามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมโดยการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานภายในโรงเรียนให้สนองตอบต่อสถานการณ์ใหม่ๆ และโรงเรียนจะต้องมีความสามารถในการบูรณาการมีการประสานเพื่อรวมพลังให้ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในการปฏิบัติการกิจของโรงเรียน (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2553: 13) นอกจากนี้ประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นสิ่งที่แสดงถึงความสำเร็จในการดำเนินงานด้านต่างๆ ที่โรงเรียนกำหนดจนเกิดผลลัพธ์ที่ทำให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ซึ่งได้มีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน โดยประสิทธิภาพโรงเรียนเป็นข้อมูลสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารของผู้บริหาร เพราะความสำเร็จในการบริหารสถานศึกษาขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพโรงเรียน(คณิน คำแพง, 2563: 9)

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นว่าผู้บริหารจำเป็นต้องปรับตัวให้เป็นผู้บริหารที่มีทักษะที่สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21 มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการนำเอาทรัพยากรปัจจัยทางการบริหารมาใช้ในการดำเนินงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประสิทธิผลกับโรงเรียนอย่างที่สุด ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน เพื่อจะได้ข้อมูลที่เป็นเหตุและผลซึ่งกันและกัน สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเป็นแนวทางในการส่งเสริมให้ผู้บริหารเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เป็นประโยชน์สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดในการบริหารจัดการโรงเรียนให้เกิดประสิทธิผลในสภาวะการณปัจจุบัน

วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)

1. เพื่อศึกษาระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
4. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร

วิธีดำเนินการวิจัย (Research Objectives)

การศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร งานวิจัยฉบับนี้ เป็นรูปงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ระยะมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

1. ของเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ ดังนี้

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการคิดสร้างสรรค์และทักษะการแก้ปัญหา และขอบเขตเนื้อหาประสิทธิผลของโรงเรียนประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนและสภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง

ระยะที่ 1 ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 2,080 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร, 2565)

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง เครจซี่และมอร์แกน (วาโร พึ่งสวัสดิ์, 2551: 191) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 327 คน การได้มาของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

ระยะที่ 2 แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติที่กำหนด

1.3 ขอบเขตด้านพื้นที่

โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร

1.4 ขอบเขตด้านระยะเวลา

การวิจัยในครั้งนี้ดำเนินการศึกษาในระยะตั้งแต่ ตุลาคม 2565-เมษายน 2566

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ระยะที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดและทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสำหรับแบบสอบถามในตอนที่ 2 และตอนที่ 3 มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

ระยะที่ 2 เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นมีลักษณะแบบเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามและ ตอนที่ 2 แบบสอบถามแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นข้อคำถามเห็นด้วยและไม่เห็นด้วย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการ ดังนี้

ระยะที่ 1 มีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือเรียนผู้อำนวยการบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร เพื่อทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัย

2. ผู้วิจัยดำเนินการจัดส่งและเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเป็นรายสถานศึกษา ตามจำนวนที่กำหนด
3. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องของแบบสอบถาม
ระยะที่ 2 มีขั้นตอน ดังนี้
 1. ติดต่อผู้เชี่ยวชาญโดยตรงเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย
 2. ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนครเพื่อขอหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ
 3. ส่งแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญด้วยตนเองและขอรับคืนด้วยตนเอง และรวบรวมผลการตอบแบบสอบถาม ตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ การวิเคราะห์ข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ระยะที่ 1 ได้วิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

 1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)
 2. การวิเคราะห์ข้อมูลระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 และประสิทธิผลของโรงเรียนโดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
 3. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียน โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) แล้วนำค่าที่ได้มาทำการแปลผลในรูปความสัมพันธ์
 4. ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียน โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแต่ละขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis)

ระยะที่ 2 การวิเคราะห์ความเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) โดยคัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าเฉลี่ยรายข้อตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป นำไปจัดทำเป็นแนวทางการพัฒนา

ผลการวิจัย (Research Results)

1. ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.31$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ ทักษะการทำงานเป็นทีม ($\bar{X}=4.43$) ทักษะการสื่อสาร ($\bar{X}=4.40$) ทักษะการแก้ปัญหา ($\bar{X}=4.27$) ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล ($\bar{X}=4.25$) และทักษะการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X}=4.18$) ตามลำดับ
2. ระดับประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูพาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.16$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ สภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน ($\bar{X}=4.34$) ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครู ($\bar{X}=4.20$) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน ($\bar{X}=4.07$) และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ($\bar{X}=4.04$) ตามลำดับ

3. ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาครโดยรวมมีความสัมพันธ์กันในทางบวกในระดับสูง ($r_{xy}=0.84$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะการทำงานเป็นทีม มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 78.00 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .27

5. แนวทางในการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร มี 3 ด้าน ดังนี้

5.1 ด้านทักษะการสื่อสาร คือ ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสื่อสารอย่างถูกต้อง ตรงประเด็น มีการแลกเปลี่ยนความเห็นโดยเลือกใช้ภาษาและวิธีการที่เหมาะสมกับสถานภาพของผู้รับสาร พร้อมสร้างบรรยากาศที่เป็นมิตร

5.2 ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล คือ ผู้บริหารควรมีความรู้ความเข้าใจเท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี และควรมีการจัดการอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาตนเองและบุคลากรในการนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ในการดำเนินงาน

5.3 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม คือ ผู้บริหารควรมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับสมาชิก ยอมรับในความแตกต่างระหว่างบุคคลและสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการทำงาน โดยปฏิบัติต่อสมาชิกด้วยความจริงใจ มีความเสมอภาคและส่งเสริมการทำงานของทีม

อภิปรายผลการวิจัย (Research Discussion)

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย คือทักษะการทำงานเป็นทีม ทักษะการสื่อสาร ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล และทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญและมีทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาทุกๆ ทักษะอย่างเพียงพอในการบริหารจัดการโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแพรวดา สอนง้วน (2557: 26) ได้ให้ทรรศนะว่าในการบริหารสถานศึกษาท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ทำให้ผู้บริหารจำเป็นต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะใหม่ๆ ในการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับสถานการณ์ ทักษะจึงถือเป็นเรื่องสำคัญที่จะทำให้ประสบความสำเร็จได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรวาล สุขดี (2565: 123) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่าทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษณีย์ สีแก้วตุ้ (2561: 96) ได้ศึกษาเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2 พบว่า ระดับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

2. ประสิทธิผลของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ สภาพแวดล้อมที่ดีของโรงเรียน ความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน

ของครู คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และนักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า สถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษานำทักษะด้านต่างๆมาใช้ในการบริหารงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมไปถึงครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ความสามารถเห็นความสำคัญของการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับนิศรา มุลวรรณ (2561: 52) ได้ให้ทรรศนะว่าประสิทธิภาพของโรงเรียนเป็นเรื่องสำคัญที่ผู้บริหารโรงเรียนต้องคำนึงถึงและหาตัวชี้วัดให้ได้ว่าอะไรบ้างที่ผู้บริหารควรนำมาเป็นประเด็นในการพิจารณาประกอบรายละเอียด เพื่อตรวจสอบการประเมินตนเองให้เกิดความมั่นใจว่า โรงเรียนจัดการศึกษาที่มีคุณภาพสูง มีประสิทธิภาพที่เกิดจากการบริหารจัดการอย่างมีคุณภาพ จึงทำให้ ประสิทธิภาพของโรงเรียนอยู่ในระดับสูง สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรวาล สุขดี (2565: 123) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ประสิทธิภาพของสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 146) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า ประสิทธิภาพของโรงเรียนโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพรมีความสัมพันธ์กันทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ .84 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลนั้น ผู้ปฏิบัติจะต้องมีทักษะในการปฏิบัติงานจนเกิดเป็นความชำนาญ ผู้บริหารสถานศึกษาก็เช่นกันจะต้องมีทักษะของผู้บริหารที่หลากหลายเพื่อใช้ในการบริหารงาน ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งสำหรับผู้บริหาร เพราะผู้บริหารโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จในการบริหารงานต่างๆ ก็ต้องมีความรู้ความชำนาญในการใช้ทักษะในการบริหารงานนั้นสอดคล้องกับ Caldwell (1990: 63) กล่าวว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพขององค์การมากที่สุดอย่างหนึ่งคือ ผู้นำเพราะผู้นำเป็นบุคคลที่ผูกพันกลุ่มเข้าด้วยกันและกระตุ้นให้ผู้ร่วมงานแสดงความสามารถสูงสุดเพื่อสร้างผลงาน สอดคล้องกับงานวิจัยของจักรวาล สุขดี (2565: 124) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 5 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิภาพของสถานศึกษา โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กันในทิศทางบวก และมีความสัมพันธ์กันในระดับมาก ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) = .91 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และสอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ โชคเจริญ (2565: 66) ได้ศึกษาเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างทักษะของผู้บริหารในความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า ทักษะของผู้บริหารในความปกติใหม่มีอิทธิพลทางตรงเชิงบวกต่อประสิทธิภาพของโรงเรียนประถมศึกษา มีขนาดอิทธิพลรวมเท่ากับ 0.82 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะการทำงานเป็นทีม มีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 78.00 ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการพยากรณ์ (Standard Error) .27 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 อย่างหลากหลายเพื่อให้

การบริหารเกิดประสิทธิผล โดยการบริหารที่สามารถสื่อสารได้ตรงประเด็น ใช้วิธีการที่เหมาะสมและสื่อสารได้บรรลุวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ในยุคปัจจุบันเป็นยุคที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาท ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีสมัยใหม่อยู่เสมอ เพื่อนำเทคโนโลยีมาใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งในการดำเนินการต่างๆให้สำเร็จได้ด้วยดีจำเป็นต้องมีการทำงานเป็นทีมโดยเฉพาะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องอาศัยครูที่มีความรู้ความสามารถในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพยิ่งขึ้นไป ซึ่งสอดคล้องกับธีระ รุณเจริญ (2553: 5) ได้ให้ทรรศนะไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาเป็นหนึ่งในปัจจัยที่สำคัญในการบริหารให้เกิดประสิทธิผลทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละคนที่จะแสวงหาให้ได้มาซึ่งความรู้ความสามารถและทักษะเพื่อทำให้สามารถบริหารงานอย่างผู้บริหารมืออาชีพได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของศราวุธ โชคเจริญ (2565: 66) ได้ศึกษาเรื่อง โมเดลสมการโครงสร้างทักษะของผู้บริหารในความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา พบว่า อิทธิพลทักษะของผู้บริหารในความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา มีขนาดอิทธิพลรวมและอิทธิพลทางตรงเชิงบวกเท่ากับ 0.82 หมายความว่า ถ้าทักษะของผู้บริหารในความปกติใหม่เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลให้ประสิทธิผลของโรงเรียนเพิ่มขึ้น 0.82 หน่วย โดยตัวแปรทักษะของผู้บริหารในความปกติใหม่ในโมเดลสามารถอธิบายความแปรปรวนในการเพิ่มขึ้นของตัวแปรประสิทธิผลของโรงเรียนได้ร้อยละ 67.24 ($R^2 = 0.6724$) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัทมา ประทุมสุวรรณ (2562: 158) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 พบว่า มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้แก่ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะการใช้เทคโนโลยี และทักษะการทำงานเป็นทีม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งตัวแปรทั้ง 4 ด้านนี้ สามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2 ได้ร้อยละ 66.20 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.195

5. ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร ผู้วิจัยได้นำทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้แก่ ทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะการทำงานเป็นทีมมาจัดทำแนวทางในการพัฒนา ซึ่งผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ส่งเคราะห์แล้วไปเก็บข้อมูลกับผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน จากนั้นผู้วิจัยนำค่าคะแนนที่ได้มาแปลความเห็นลักษณะเห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 พบว่า แนวทางการพัฒนาทักษะการสื่อสาร ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลและทักษะการทำงานเป็นทีม ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยร้อยละ 100 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า แนวทางการพัฒนาทั้ง 3 ทักษะ เป็นทักษะพื้นฐานสำคัญที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีเพื่อนำมาปรับใช้ในการดำเนินการบริหารให้เกิดประสิทธิผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของไกรสร เจริญทอง (2561: 102) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32 ซึ่งมีแนวทางพัฒนาจำนวน 5 ด้านดังนี้ 1) ด้านการสื่อสารและเทคโนโลยี 2) ด้านการคิดสร้างสรรค์ 3) ด้านมนุษยสัมพันธ์ 4) ด้านเทคนิค 5) ด้านคุณธรรมจริยธรรมและ 6) ด้านการสร้างสรรคนวัตกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ทองจำรัส (2563: 175) ได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 จาก

การสัมภาษณ์ พบว่า มีแนวทางพัฒนาจำนวน 5 ทักษะดังนี้ 1) ทักษะการสร้างทีมงาน 2) ทักษะการแก้ปัญหา 3) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ มี 4) ทักษะการสื่อสารและ 5) ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรม

องค์ความรู้ที่ได้จากการวิจัย (Research Knowledge)

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้องค์ความรู้จากการวิจัย ดังนี้

1. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan มีทั้งหมด 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ทักษะการสื่อสาร 2) ทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัล 3) ทักษะการทำงานเป็นทีม 4) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ และ 5) ทักษะการแก้ปัญหา

2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan มีความสัมพันธ์กันทางบวก ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 มีอำนาจในการพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะการทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะการวิจัย (Research Suggestions)

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน ได้ดีที่สุด คือ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ดังนั้นในการพัฒนาผู้บริหารควรได้รับการฝึกอบรมและส่งเสริมเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารในด้านดังกล่าว เพื่อส่งผลดีต่อประสิทธิผลของโรงเรียน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลของโรงเรียน คือ ด้านทักษะการสื่อสาร ด้านทักษะทางเทคโนโลยีดิจิทัลและด้านทักษะการทำงานเป็นทีม ควรจะให้ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้เพื่อวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาประสิทธิผลของโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยอื่นๆ เช่น ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ทักษะการสร้างนวัตกรรม ทักษะการการคิดวิจารณ์ญาณ เป็นต้น เพื่อให้ทราบว่าปัจจัยใดบ้างที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา Mukdahan

2.2 ควรศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ด้วยวิธีวิจัยอื่นๆ เช่น การพัฒนาตัวบ่งชี้ การพัฒนารูปแบบ โมเดลสมการโครงสร้าง การพัฒนากลยุทธ์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

ไกรศร เจียมทอง. (2561). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 32. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- คณิน คำแพง. (2563). โมเดลภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาในจังหวัดขอนแก่น: โมเดลแข่งขันภาวะผู้นำเชิงนวัตกรรมและภาวะผู้นำแบบดิจิทัล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- จักรวาล สุขดี. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 กับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5. วารสารวิชาการและวิจัยมหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. 12(4): 114-126.
- จันทร์เพ็ญ ธนะฤกษ์. (2555). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดกาญจนบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.
- ธีระ รุณเจริญ. (2553). การบริหารโรงเรียนยุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ธนาเพลส.
- นิศรา มุลวรรณ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ปัทมา ประทุมสุวรรณ. (2562). ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- แพรวดา สอนงพันธ์. (2557). ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วาโร เพ็งสวัสดิ์. (2551). วิธีวิทยาการวิจัย. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ศราวุธ โชคเจริญ. (2565). โมเดลสมการโครงสร้างทักษะของผู้บริหารในความปกติใหม่ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษา. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครพนม. 12(2): 55-69.
- สุวิมล ทองจำรัส. (2563). ทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 2. วารสารการวิจัยการบริหารการพัฒนา. 10(3): 168-178.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต (2565). ข้อมูลครูและบุคลากรทางการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565. กลุ่มบริหารงานบุคคล. ภูเก็ต: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภูเก็ต.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2553). คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสามระดับอุดมศึกษา พ.ศ. 2554. กรุงเทพฯ: สมศ.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- อุษณีย์ สีแก้วตุ้. (2561). โมเดลสมการโครงสร้างทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อโรงเรียนคุณภาพ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 2. ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- Caldwell, B.J. & Spinks, J.M. (1990). The self-managing school: Administrative science quarterly. London: Taylor and Francis (Mimeographed).